

STEFANIE DE KOOL:

‘Kansen voor heel anders bollen telen’

Tientallen onderzoekers houden zich bezig met onderzoek aan bloembollen en vaste planten. Niet alleen in Lisse of Zwaagdijk, maar ook op tal van andere plaatsen. De serie Het onderzoek van... laat onderzoekers vertellen waar zij op dit moment mee bezig zijn. In deze aflevering zet Stefanie de Kool van PPO in Lisse uiteen wat het project Teelt de grond uit inhoudt.

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto: René Faas

Elk leerboek over bloembollenteelt schrijft hetzelfde. Voorjaarsbloeiers plant je in het najaar, zomerbloeiers in het voorjaar. Uiteraard in de grond. Want zo gaat dat al eeuwen. Een methode waar niks mis mee is, dus waarom zou je nadenken over alternatieven? Stefanie de Kool, senior onderzoeker bij PPO in Lisse, heeft daar wel een antwoord op. “Bollenteelt in de open grond kan niet zonder oppervlaktewater. Het huidige teeltsysteem zorgt voor uitspoeling van meststoffen, en dat zal in de nabije toekomst problemen op gaan leveren bij de Europese Kaderrichtlijn water. Dat riep bij het ministerie van LNV de vraag op of er voor onder meer de bloembollen geen alternatieven zijn te bedenken, die in het algemeen als gesloten teeltsysteem worden aangeduid. Het ministerie heeft daarvoor geld beschikbaar gesteld, en ik ben bezig om samen met voorlichters, onderzoekers en telers na te gaan wat er voor ideeën zijn voor de bloembollenteelt voor het project Teelt de grond uit.”

WATER OF WERK

Het klinkt futuristisch, maar dat is maar ten dele waar, legt ze uit. PPO heeft verkennende proefjes uitgevoerd met coniferen in goten, bedoeld om de water- en meststoffen aan- en afvoer beter te controleren en reguleren. Laanbomenkwekers keken ernaar en zagen mogelijkheden om de arbeid te verlichten. Zij gebruikten de informatie samen met kennis uit onder meer de champignonenteelt, met een nieuw teeltsysteem als resultaat. Daar wordt nu volop ervaring mee opgedaan. In de bloembollensector is het nog niet zo ver. Begin oktober werd een eerste bijeenkomst georganiseerd met telers,

adviseurs en onderzoekers. Het laanbomenproject werd bezocht om als inspiratie te dienen. Daarna kregen de deelnemers de gelegenheid om zich uit te spreken. De Kool kijkt met veel genoegen terug op die bijeenkomst.

“Wat mij opviel was dat de aanwezigen vooral in kansen dachten. Er werd niet direct geroepen wat er allemaal niet kan, maar veel meer gekeken naar wat er voor kansen zitten aan een of meer andere manieren van telen.”

De afgelopen jaren is er wel al in het project Bollenmeer van onder meer Proeftuin Zwaagdijk ervaring opgedaan, maar dat ging nog uit van een relatief traditionele manier van telen, namelijk in de grond. Alleen werd de ondergrond afgedicht en het drainwater opgevangen. Dat levert niet direct voordelen op voor de teelt. Tijdens de bijeenkomst waren ondernemers bereid om verder dan dat te denken, vanuit problemen die spelen in de bollenteelt en kansen die andere teeltsystemen bieden. “We zijn uitgegaan van de gewassen lelie en hyacint. Ogenscheinlijk erg verschillend, maar als je kijkt naar de eisen en de problemen, dan hebben ze weer heel veel overeenkomsten. Neem alleen al het groeiend gebrek aan verse teeltgrond en de beschikbaarheid van goed water. Ook de gebruiksnormen voor beide gewassen maken de huidige teelt niet gemakkelijk. En het zijn allebei relatief langdurige teelten die veel kapitaal vragen.”

MOBIEL OF APART

Tijdens de bijeenkomst gingen allerlei suggesties over tafel. Zoals telen in mobiele systemen. “Dat biedt mogelijkheden om heel goed te selecteren, en om de gewasbescherming op één centrale plaats heel gericht uit te voeren. Ook kun je zo het werk veel meer binnen laten plaatsvinden. We nemen nadrukkelijk de opge-

Stefanie de Kool

dane kennis en ervaringen uit de glastuinbouw mee. Een andere optie is om plantgoed en leverbaar veel strikter gescheiden te telen. Daardoor is het mogelijk om telkens met schoon uitgangsmateriaal aan de slag te gaan.”

Alle suggesties die zijn gedaan worden samen met betrokken telers, onderzoekers en adviseurs uitgewerkt tot onderwerpen voor perspectievolle systemen. Dat zal ook voor de andere opengrondsteelten gebeuren. De projecten die het meest perspectiefvol zijn zullen vanaf 2010 worden ontwikkeld en getest. “Het kan gebeuren dat de bollen daar niet bij zitten. Als er niet voldoende draagvlak en medefinanciering is vanuit de sector zal LNV er geen geld in steken. Maar er is in die eerste bijeenkomst genoeg aangereikt om mee aan de slag te gaan. Dat geeft mij vertrouwen in de toekomst.” Op kleine schaal is zelfs al het een en ander gaande. “Er is als het gaat om de bollenteelt nog steeds heel veel wat we niet weten. Voor tulp, hyacint en keizerskroon gaan we na of ze in bakken zijn te telen. We kijken naar vorstgevoeligheid en het effect van verschillende substraten.”